

LEGE nr. 151 din 12 iulie 2010

privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 483 din 14 iulie 2010

Data intrării în vigoare 01-01-2011

Formă consolidată valabilă la data 10-04-2025

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 01-12-2024 până la data de 10-04-2025

Notă CTCE

Forma consolidată a LEGII nr. 151 din 12 iulie 2010, publicate în MONITORUL OFICIAL nr. 483 din 14 iulie 2010, la data de 10 Aprilie 2025 este realizată prin includerea tuturor modificărilor și completărilor aduse de: LEGEA nr. 200 din 27 iunie 2013; ORDONANȚA nr. 9 din 8 august 2019; LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022; ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022; LEGEA nr. 405 din 18 decembrie 2023; LEGEA nr. 293 din 27 noiembrie 2024.

Conținutul acestui act aparține exclusiv S.C. Centrul Teritorial de Calcul Electronic S.A. Piatra-Neamț și nu este un document cu caracter oficial, fiind destinat informării utilizatorilor.

La data de 10-11-2022 Titlul actului normativ a fost modificat de Punctul 1, Articolul III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

Notă

Conform articolului IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022, în tot cuprinsul Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, cu modificările și completările ulterioare, sintagma „tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate” se înlocuiește cu sintagma „tulburări din spectrul autist”.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1

Prezenta lege are drept scop reglementarea serviciilor specializate integrate de sănătate, educație și sociale care vizează identificarea precoce, tratamentul, recuperarea și ameliorarea calității vieții și funcționării sociale a persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, servicii oferite de echipa multidisciplinară specializată.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

Articolul 1^{^1}

În sensul prezentei legi, persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist li se va acorda cetățenia română, la cerere, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), c) și d) din Legea cetățeniei române nr. 21 /1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În acest caz, cererea de acordare a cetățeniei se depune prin curator special desemnat de instanța judecătorească competentă.

La data de 01-12-2024 Capitolul I a fost completat de Punctul 4. , ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 293 din 27 noiembrie 2024, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1187 din 28 noiembrie 2024

Articolul 2

(1) În sensul prezentei legi, serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale sunt următoarele: depistare activă precoce, diagnostic clinic psihiatric și evaluare clinică psihologică, tratament psihofarmacologic, intervenții specializate precoce, psihoterapie cognitiv-comportamentală, consiliere psihologică a părinților și a familiei, fizioterapie, servicii de medicină dentară și tratamente stomatologice, alte intervenții specializate, precum și servicii educaționale pentru copiii cu tulburări din spectrul autist.

La data de 22-12-2023 Alineatul (1), Articolul 2, Capitolul I a fost modificat de Punctul 1., Articolul I din LEGEA nr. 405 din 18 decembrie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1144 din 19 decembrie 2023

(2) În sensul prezentei legi, unitățile specializate sunt următoarele: unități sanitare publice sau private, unități de servicii de sănătate conexe actului medical pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist care sunt furnizoare de servicii conexe actului medical, structuri publice sau private furnizoare de servicii sociale.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

La data de 21-03-2022 Articolul 2 din Capitolul I a fost modificat de Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

Articolul 3

(1) Furnizarea serviciilor specializate integrate pentru persoane cu tulburări din spectrul autist se realizează de o echipă multidisciplinară formată, după caz, din: medici de familie, medici specialiști, asistenți sociali, psihologi acreditați în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, logopezi, analiști comportamentali, kinetoterapeuți, fiziokinetoterapeuți, profesori de cultură fizică medicală, stomatologi, psihopedagogi speciali, terapeuți ocupaționali, psihologi atestați în terapii bazate pe evidențe științifice care și-au dovedit eficacitatea în evaluarea și intervențiile în TSA, consilieri psihologici, psihopedagogi, cadre didactice, manager de caz, alți specialiști cu atribuții în domeniul intervenției specializate în tulburări din spectrul autist.

La data de 22-12-2023 Alineatul (1), Articolul 3, Capitolul I a fost modificat de Punctul 2., Articolul I din LEGEA nr. 405 din 18 decembrie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1144 din 19 decembrie 2023

(2) Evaluarea psihiatrică și diagnosticul psihiatric, tratamentul psihofarmacologic și recomandările către furnizorii de servicii conexe actului medical sunt realizate de către medicul specialist în specialitatea psihiatrie/psihiatrie pediatrică, în unitățile sanitare publice ori private.

(3) Continuarea și monitorizarea tratamentului se efectuează de către specialiștii din cadrul echipei multidisciplinare prevăzute la [alin. \(1\)](#), în unitățile sanitare publice ori private, în cadrul furnizorilor de servicii conexe actului medical, furnizorilor de servicii sociale, precum și în cadrul unităților de învățământ special și special integrat.

(4) Sunt recunoscute ca furnizori de servicii conexe actului medical pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist:

- a) unitățile medico-sanitare publice sau private, cu sau fără personalitate juridică, reglementate potrivit legii, care desfășoară activități conexe actului medical;
- b) cabinetele de liberă practică pentru servicii publice conexe actului medical, organizate potrivit legii;
- c) organizațiile neguvernamentale, respectiv asociațiile și fundațiile, precum și instituțiile publice care furnizează servicii conexe actului medical.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(5) În cazul furnizorilor prevăzuți la [alin. \(4\)](#), serviciile conexe actului medical pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist se acordă de către psihologii care își exercită profesia potrivit dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 213 /2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare.

La data de 10-11-2022 Articolul 3 din Capitolul I a fost completat de Punctul 2, Articolul III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

La data de 21-03-2022 Articolul 3 din Capitolul I a fost modificat de Punctul 2, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

Capitolul II

Depistarea activă precoce, drepturile și accesul pacienților cu tulburări din spectrul autist la serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale

La data de 10-11-2022 Titlul Capitolului II a fost modificat de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

Articolul 4

(1) Depistarea activă se efectuează de către medicul de familie, în conformitate cu standardele stabilite prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

(2) Toate persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist au acces liber și gratuit la serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale prevăzute la [art. 2](#). Accesul la educație include și dreptul la învățământ.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

La data de 21-03-2022 Articolul 4 din Capitolul II a fost modificat de Punctul 3, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

Articolul 5

(1) Serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist sunt acordate de specialiști cu competență stabilită, după caz, de ministerele de resort și organizațiile profesionale constituite potrivit legii.

La data de 21-03-2022 Alineatul (1) din Articolul 5 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 4, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(2) Serviciile specializate pentru diagnosticarea persoanelor cu tulburări din spectrul autist sunt prevăzute în Contractul-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și în normele metodologice de aplicare a prezentei legi, cu excepția celor suportate de la bugetul de stat. La data de 12-08-2019 Alineatul (2) din Articolul 5 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 1, Articolul II din ORDONANȚA nr. 9 din 8 august 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 668 din 09 august 2019

(2[^]1) Serviciile conexe actului medical adresate persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, furnizate de psihologi cu drept de liberă practică atestați în specialitățile profesionale psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopedagogie specială reprezintă servicii specializate integrate de sănătate, care fac obiectul unui subprogram în cadrul Programului național de sănătate mintală, finanțate din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

La data de 10-11-2022 Alineatul (2[^]1) din Articolul 5 , Capitolul II a fost modificat de Punctul 3, Articolul III din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(2[^]2) Structura subprogramului menționat la alin. (2[^]1), obiectivul acestuia, precum și orice alte condiții și termene necesare implementării și derulării acestuia se aprobă prin hotărârea Guvernului pentru aprobarea programelor naționale de sănătate, prevăzută la art. 51 alin. (4) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

La data de 12-08-2019 Articolul 5 din Capitolul II a fost completat de Punctul 2, Articolul II din ORDONANȚA nr. 9 din 8 august 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 668 din 09 august 2019

(3) Finanțarea serviciilor de sănătate acordate persoanelor cu tulburări din spectrul autist se asigură din bugetul Ministerului Sănătății sau din Fondul național unic al asigurărilor sociale de sănătate, după caz, în condițiile prevăzute prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(4) Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerul Educației Naționale stabilesc de comun acord practicile și procedurile prin care sunt furnizate serviciile privind depistarea activă precoce și serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale.

(5) Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerul Educației Naționale elaborează, cu consultarea Colegiului Medicilor din România și a Colegiului Psihologilor din România, standardele pentru serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale, adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, care vor fi cuprinse în normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

La data de 04-07-2013 Art. 5 a fost modificat de pct. 3 al art. I din LEGEA nr. 200 din 27 iunie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 396 din 1 iulie 2013.

Articolul 6

Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerului Educației Naționale pot încheia, cu organizațiile neguvernamentale care au ca obiect de activitate promovarea sănătății mintale, protocoale de colaborare în vederea dezvoltării unui sistem de servicii specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist.

La data de 04-07-2013 Art. 6 a fost modificat de pct. 4 al art. I din LEGEA nr. 200 din 27 iunie 2013, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 396 din 1 iulie 2013.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

Capitolul III

Stabilirea competenței și organizarea serviciilor specializate integrate de sănătate, educație și sociale pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist

La data de 10-11-2022 Titlul Capitolului III a fost modificat de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

Articolul 7

Abrogat.

La data de 21-03-2022 Articolul 7 din Capitolul III a fost abrogat de Punctul 5, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

Articolul 8

(1) Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România și Federația Română de Psihoterapie elaborează standardele specifice de formare în psihoterapia pentru persoanele cu tulburări din spectrul autist, care vor fi cuprinse în normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări mintale asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(1¹) Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, precum și organizațiile profesionale constituite potrivit legii vor dezvolta programe de formare profesională continuă pentru specialiștii care lucrează cu persoane cu tulburări din spectrul autist.

La data de 21-03-2022 Alineatul (1¹) din Articolul 8 , Capitolul III a fost modificat de Punctul 6, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

La data de 10-11-2022 sintagma: tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate a fost înlocuită de Articolul IV din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 150 din 9 noiembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1084 din 10 noiembrie 2022

(2) Abrogat.

La data de 21-03-2022 Alineatul (2) din Articolul 8 , Capitolul III a fost abrogat de Punctul 7, Articolul I din LEGEA nr. 58 din 17 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 265 din 18 martie 2022

Articolul 9

Normele metodologice de aplicare a prezentei legi se elaborează de către Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Educației, cu consultarea Colegiului Medicilor din România, a Colegiului Psihologilor din România, a Colegiului Medicilor Stomatologi din România și a organizațiilor neguvernamentale și se aprobă prin ordin comun al ministrului sănătății, președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, ministrului educației și ministrului muncii și solidarității sociale.

La data de 22-12-2023 Articolul 9, Capitolul III a fost modificat de Punctul 3., Articolul I din LEGEA nr. 405 din 18 decembrie 2023, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1144 din 19 decembrie 2023

Norme de aplicare

NORME METODOLOGICE din 25 august 2016

Capitolul I Definiții

Articolul 1

(1) În înțelesul prezentului ordin, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

a) tulburarea de spectru autist (TSA) este o tulburare pervazivă de dezvoltare ce se caracterizează printr-o afectare permanentă a capacității de relaționare socială, printr-o deviere a comunicării și patternuri comportamentale restrictive, stereotipe. Tulburarea de spectru autist include următoarele entități diagnostice: autism infantil, autism atipic, sindrom Asperger, tulburare profundă de dezvoltare, tulburare profundă de dezvoltare nespecificată sau PDD-NOS (Pervasive Developmental Disorder Not Otherwise Specified).

Această afecțiune are debut precoce prin manifestarea unor tulburări sau devieri care interesează următoarele arii de dezvoltare:

1. deficit în inițierea și dezvoltarea relațiilor sociale, exprimarea interesului și a emoțiilor;
2. incapacitatea de a folosi limbajul și comunicarea;
3. prezența unui comportament stereotip, incluzând un repertoriu comportamental restrictiv și repetitiv;

d) retardul mintal sau întârzierea mintală se referă la prezența unei limitări substanțiale a funcțiilor neuropsihice. Se definește prin incompleta dezvoltare a inteligenței caracterizată prin deficit al abilităților cognitive, de comunicare, motorii și sociale, proces apărut în cursul perioadei de dezvoltare. În funcție de nivelul coeficientului de inteligență (QI), întârzierea mintală se clasifică în:

1. întârziere mintală ușoară: QI = 50-69;
2. întârziere mintală moderată: QI = 35-49;

3. întârziere mintală severă: QI = 20-34;

4. întârziere mintală profundă: QI < 20;

e) persoana reprezintă copilul și adultul diagnosticat cu TSA și cu tulburări de sănătate mintală asociate;

f) serviciile specializate integrate de sănătate, respectiv serviciile medicale și serviciile conexe actului medical, sociale și de educație:

1. serviciile medicale constau în depistarea activă precoce prin screening, evaluare și diagnostic clinic psihiatric, investigațiile paraclinice efectuate la recomandarea medicului specialist, servicii de medicină dentară și tratamente stomatologice, tratament psihofarmacologic, intervenții specializate precoce. Acestea sunt furnizate de către profesioniști acreditați de către Colegiul Medicilor din România, Colegiul Medicilor Stomatologi din România, respectiv Colegiul Farmaciștilor din România, în cadrul unităților sanitare publice sau private, conform legislației în vigoare;

2. serviciile de sănătate conexe actului medical sunt:

(i) serviciile furnizate de psiholog în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, evaluare clinică psihologică, consiliere psihologică a părinților și a familiei, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

(ii) serviciile furnizate de psiholog acreditat în specialitatea psihopedagogie specială - consiliere/intervenție de psihopedagogie specială - logoped, psihoterapie cognitiv-comportamentală, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, servicii educaționale;

(iii) serviciile furnizate de fizioterapeuți, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Serviciile publice conexe actului medical de psihologie sunt furnizate de către profesioniști acreditați de către Colegiul Psihologilor din România, conform prevederilor legale în vigoare, în cadrul instituțiilor publice sau private.

Serviciile publice conexe actului medical de fizioterapie sunt furnizate de către profesioniști acreditați de către Colegiul Fizioterapeuților din România, conform prevederilor legale în vigoare, în cadrul instituțiilor publice sau private;

3. servicii sociale furnizate de asistent social, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(2) Echipa multidisciplinară de profesioniști care furnizează servicii specializate integrate pentru persoane cu tulburări de spectru autist trebuie să aibă în componență, în funcție de fiecare caz în parte, următorul personal specializat: medici de familie, medici specialiști, medici stomatologi, asistenți sociali, psihologi acreditați în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, logopezi, analiști comportamentali, fizioterapeuți, psihopedagogi speciali, terapeuți ocupaționali, psihologi atestați în terapii bazate pe evidențe științifice care șiau dovedit eficacitatea în evaluarea și intervențiile în TSA, consilieri psihologici, psihopedagogi, cadre didactice, manager de caz, alți specialiști cu atribuții în domeniul intervenției specializate în tulburări din spectrul autist.

Capitolul II

Servicii specializate integrate de sănătate, educație și sociale

Secțiunea 1

Servicii specializate de sănătate

Articolul 2

Serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări de spectru autist vor putea fi acordate în cadrul structurilor de psihiatrie/psihiatrie pediatrică/de psihiatrie a copilului și adolescentului din cadrul spitalelor de psihiatrie, de pediatrie sau al spitalelor generale, centrelor de sănătate mintală pentru copii/adulți, cabinetelor de medicină de familie, furnizorilor de servicii medicale stomatologice, cabinetelor individuale de psihiatrie/psihiatrie pediatrică/de psihiatrie a copilului și adolescentului, unităților medico-sanitare private precum cabinete private de psihiatrie/psihiatrie pediatrică, psihologie, asociații și fundații acreditate conform legii, instituții educaționale, instituții care furnizează servicii sociale conform Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 3

(1) Depistarea precoce se realizează prin intermediul screening-ului tulburărilor de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate și reprezintă un serviciu profesional medical efectuat de către medicul de medicină de familie, în cabinete organizate conform prevederilor legale în vigoare,

inclusiv cabinete medicale care funcționează în structura sau în coordonarea unor unități sanitare aparținând ministerelor și instituțiilor centrale cu rețea sanitară proprie, ca furnizori de servicii medicale în asistența primară, autorizați și evaluați potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(2) Depistarea precoce se efectuează pentru întreaga populație pediatrică, cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani, și se realizează pe baza unui chestionar tip screening, care va fi aplicat la evaluările periodice efectuate obligatoriu la 12, 15, 18, 24, 36 de luni de către medicul de familie la care este înregistrat copilul.

(3) Chestionarul tip screening este alcătuit dintr-un set de întrebări formulat de Comisia de psihiatrie și psihiatrie pediatrică a Ministerului Sănătății, conform anexei nr. 1 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice.

(4) Chestionarul tip screening va fi utilizat la evaluările periodice ale copilului de către medicul de familie, conform prevederilor contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate și ale Normelor sale de aplicare, și constituie o modalitate standardizată de depistare precoce.

Articolul 4

(1) Diagnosticul de TSA și diagnosticul altor tulburări de sănătate mintală asociate sunt stabilite de medicul specialist în specialitatea psihiatrie sau psihiatrie pediatrică, conform criteriilor europene de diagnostic. Stabilirea acestor diagnostice, evaluarea și reevaluarea lor se realizează în serviciul ambulatoriu, centrul de sănătate mintală, cabinetele medicale individuale sau prin internare într-o secție de profil, după caz.

(2) Evaluarea psihiatrică și diagnosticul psihiatric sunt realizate de către medicul specialist în specialitățile psihiatrie pediatrică și în specialitățile care au fost asimilate acesteia.

(3) Pentru formularea diagnosticului de TSA, precum și a diagnosticului altor tulburări de sănătate mintală asociate sunt necesare: evaluarea psihiatrică, evaluarea psihologică și, la recomandarea medicului specialist, examene paraclinice, după caz.

(4) Evaluarea psihiatrică este evaluarea realizată de către medicul specialist conform standardelor medicale în vigoare.

(5) Evaluarea psihologică precede în mod obligatoriu diagnosticul medical și se realizează, la recomandarea medicului specialist, de către psihologul atestat în specialitatea psihologie clinică, în condițiile Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare, și a actelor normative subsecvente acesteia.

(6) După integrarea informațiilor obținute în urma evaluării psihologice, a examenelor paraclinice și a consultațiilor interdisciplinare, după caz, medicul specialist stabilește diagnosticul psihiatric, tratamentul psihofarmacologic și face recomandări către profesioniștii ce furnizează servicii complementare actului medical, după caz:

- a)** profesioniștii care furnizează servicii conexe actului medical;
- b)** serviciile educaționale adecvate în vederea orientării școlare și profesionale;
- c)** serviciile publice de asistență socială.

(7) Medicul specialist informează familia cu privire la diagnostic și procedurile terapeutice necesare pentru abilitare și/sau reabilitare.

(8) Medicul specialist, la cererea părinților/reprezentantului legal completează certificatul medical tip A5, respectiv certificatul medical tip A5 pentru copii cu dizabilități.

(9) Modelul privind cererea de eliberare a certificatului medical tip A5 este prevăzut în anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice.

(10) Formularul de certificat medical tip A5 este prevăzut în anexa nr. 3 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice.

(11) Medicul specialist informează medicul de familie, prin scrisoare medicală expediată direct sau prin intermediul părinților/reprezentantului legal, cu privire la diagnosticul și tratamentele efectuate și recomandate. Medicul specialist finalizează actul medical efectuat, inclusiv prin eliberarea prescripției medicale pentru medicamente cu sau fără contribuție personală, după caz, a biletului de trimitere pentru investigații paraclinice, în situația în care concluziile examenului medical impun acest lucru.

(12) Scrisoarea medicală este un document tipizat, care se întocmește în două exemplare, dintre care un exemplar rămâne la medicul de specialitate, iar un exemplar este transmis medicului de familie, direct sau prin intermediul părinților/reprezentantului legal. Scrisoarea medicală conține

obligatoriu numărul contractului încheiat cu casa de asigurări de sănătate pentru furnizare de servicii medicale și se utilizează numai de către medicii care desfășoară activitate în baza acestui contract.

(13) Modelul scrisorii medicale este prevăzut în nomenclatorul de aplicare ale contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului asigurărilor sociale de sănătate.

(14) Accesul la intervențiile specializate se realizează în urma recomandării medicului specialist care a formulat diagnosticul.

(15) Medicul de familie ia în evidență pacienții cu diagnosticul de TSA și diagnosticul altor tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 5

(1) Planul de intervenție terapeutică va fi elaborat și supervizat de profesionistul acreditat în tehnici specifice de terapie comportamentală pentru persoanele cu tulburare de spectru autist.

(2) Planul de intervenție comportamentală specifică are obiective specifice de intervenție și se realizează prin:

- a)** activități subsumate fiecărui obiectiv specific, care se concentrează pe competențele sociale, limbaj, atenție și complianță;
- b)** metode de modelare, întărire și generalizare folosite în implementarea activităților, care trebuie să susțină maximal învățarea.

(3) Obiectivele planului de intervenție terapeutică comportamentală specifică prevăzut la alin. (1) trebuie să urmărească:

- a)** dezvoltarea deprinderilor de atenție, imitare și joc;
- b)** dezvoltarea deprinderilor funcționale de comunicare; acestea includ limbajul și alternative de comunicare, cum ar fi sistemul de imagini, gesturi și semne;
- c)** învățarea deprinderilor sociale într-un mediu adecvat;
- d)** învățarea deprinderilor de viață zilnice, precum toaleta, spălatul, mâncatul;
- e)** managementul dificultăților senzoriale;
- f)** generalizarea strategiilor de învățare la situații noi și cu persoane noi;
- g)** managementul comportamentelor indezirabile;
- h)** recunoașterea și exprimarea emoțiilor.

(4) Intervențiile specifice sunt:

- a)** intervențiile comportamentale - aplicarea principiilor învățării și dezvoltării de deprinderi, tehnici cu eficacitate în TSA dovedite științific și validate de comunitatea internațională;
- b)** intervențiile de dezvoltare a abilităților sociale și emoționale;
- c)** intervenții de dezvoltare senzorială și motorie;
- d)** dezvoltarea de competențe ale părinților și familiei pentru sprijinul copilului în dezvoltarea de deprinderi.

(5) Intervențiile specializate pot fi realizate atât individual, cât și/sau în grup în funcție de nevoile persoanei cu TSA. Psihologul atestat în tehnici comportamentale specifice copiilor cu TSA va stabili modalitatea de efectuare a intervenției.

(6) Intervențiile sunt furnizate de către profesioniști care fac dovada formării și acreditării în aplicarea lor, conform standardelor elaborate de către Colegiul Psihologilor din România.

(7) Intervențiile specializate prezintă următoarele caracteristici:

- a)** se realizează de către profesioniștii acreditați în colaborare cu familia și prin implicarea directă a familiei. Prin sprijin și informații, familia va participa la dezvoltarea competențelor sociale ale copilului și la managementul comportamentelor repetitive și dificile;
- b)** se realizează pe baza unei analize funcționale comportamentale ce include identificarea comportamentelor și competențelor ce urmează să fie învățate de către persoana diagnosticată cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate;
- c)** se realizează pe baza integrării și corelării analizei comportamentale cu serviciile sociale și educaționale în funcție de nevoile specifice ale persoanei cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate;
- d)** cuprind obligatoriu evaluarea funcționării cognitive, sociale și emoționale înainte, în timpul și după intervenție; evaluarea sistematică se realizează la interval de 6 luni și cuprinde rezultate ale evaluărilor individuale (medic de psihiatrie pediatrică, psiholog clinician și alți specialiști după caz), iar progresul/regresul se cuantifică prin folosirea scalelor utilizate la nivel internațional și validate pe populația românească.

(8) Profesioniștii care contribuie la realizarea intervenției specializate au obligația să redacteze un raport în care se vor preciza numărul, tipul intervențiilor și progresul/regresul constatat și care va fi discutat cu familia/reprezentantul legal al persoanei cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate și cu managerul de caz, asistent social, definit conform Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului și de art. 5 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Planul de intervenție terapeutică se modifică în funcție de rezultatele constatate.

(9) Intervențiile specializate se realizează:

- a) în cadrul serviciilor sociale acreditate/autorizate publice sau private, conform prevederilor legale în vigoare;
- b) în mediul educațional al copilului, cum ar fi: creșă, grădiniță, școală și altele asemenea;
- c) la domiciliul copilului sau în mediul său de dezvoltare inclusiv prin intermediul echipelor mobile;
- d) prin instruirea familiei și aparținătorilor care este parte integrantă a intervenției.

Articolul 6

(1) Medicul de familie monitorizează din punct de vedere medical cazurile diagnosticate cu tulburare de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate și colaborează cu medicul specialist în evidența căruia se află pacientul și cu managerul de caz, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Medicul specialist și psihologul acreditat în terapii comportamentale specifice vor reevalua persoana cu TSA și progresele acesteia, ajustând planul de intervenție în funcție de evoluția acestuia.

Secțiunea a 2-a Servicii sociale

Articolul 7

(1) Serviciile sociale adresate persoanei cu TSA și cu tulburări de sănătate mintală asociate pot fi organizate ca structuri publice sau private, în funcție de regimul juridic al furnizorului, au caracter proactiv și presupun o abordare integrată a nevoilor acestuia, luând în considerare situația socio-economică a persoanei/părinților/reprezentantului legal, starea de sănătate, nivelul de școlarizare și mediul social de viață și recomandările cuprinse în Planul de recuperare a copilului cu dizabilități sau, după caz, în Programul individual de reabilitare și integrare socială, în cazul persoanei adulte cu TSA, respectiv Planul individual de servicii.

(2) Planul de recuperare a copilului cu TSA cuprinde obiectivele stabilite de echipa multidisciplinară în vederea abilitării și/sau reabilitării copilului pe toate ariile de interes, terapiile recomandate în acest sens, modalitățile concrete de realizare a activităților specifice de abilitare și /sau reabilitare realizabile în serviciile specializate cele mai apropiate de copil. Realizarea Planului de recuperare al copilului este monitorizată de către managerul de caz desemnat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului.

(3) Planul de recuperare a copilului cu dizabilități este anexă a certificatului de încadrare a copilului într-un grad de handicap, aprobat prin hotărâre a Comisiei pentru Protecția Copilului.

(4) Structura-cadru a planului de recuperare a copilului cu dizabilități este prevăzută în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1.437/2004 privind organizarea și metodologia de funcționare a comisiei pentru protecția copilului.

(5) Programul individual de reabilitare și integrare socială (PIRIS) este elaborat de către Comisia de evaluare persoane adulte cu handicap din județul sau sectorul municipiului București (CEPAH), în care persoana are domiciliul. În PIRIS se precizează activitățile și serviciile de care persoana adultă cu TSA are nevoie în procesul de integrare socială, în conformitate cu recomandările formulate de către specialiștii Serviciului de Evaluare Complexă Persoane Adulte cu Handicap (SECPAH), structură aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

(6) Modelul programului este prevăzut în anexa nr. 2 la Metodologia privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 430/2008.

(7) PIRIS se eliberează odată cu certificatul de încadrare în grad și tip de handicap, emis pentru persoana adultă cu TSA, ca urmare a solicitării acesteia de evaluare în vederea încadrării în grad de handicap. Certificatul de încadrare în grad și tip de handicap dă dreptul persoanei adulte cu TSA

de a beneficia de dispozițiile prevăzute de lege. Pentru elaborarea programului, CEPAH va colabora cu persoana adultă cu TSA sau cu reprezentantul legal al acesteia, iar revizuirea sa se efectuează ori de câte ori este nevoie.

(8) Planul individual de servicii (PIS) reprezintă documentul care fixează obiective pe termen scurt, mediu și lung, precizând modalitățile de intervenție și sprijin pentru persoanele adulte cu TSA, prin care se realizează activitățile și serviciile precizate în PIRIS. PIS este întocmit de către managerul de caz și avizat de către specialiștii din cadrul SECPAH. PIS se înaintează de către managerul de caz atât persoanei adulte cu TSA, cât și reprezentantului serviciului public de asistență socială din localitatea de domiciliu sau de reședință. Managerul de caz monitorizează realizarea obiectivelor din cadrul PIS și, în funcție de situație, modifică sau înlocuiește aceste măsuri, în colaborare cu specialiștii din domeniul sănătății, educației, persoana adultă cu TSA sau reprezentantul legal al acesteia.

(9) În beneficiul persoanei cu TSA serviciile sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de ocupare, de sănătate, de educație, precum și cu alte servicii sociale de interes general, pentru o intervenție coerentă, unitară și eficientă.

Articolul 8

(1) Serviciile sociale adresate persoanei cu TSA pot fi servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei cu TSA și familiei sale, servicii de îngrijire personală, de recuperare, abilitare și reabilitare, de inserție/reinserție socială, de pregătire pentru muncă și viață independentă.

(2) Serviciile de îngrijire personală se adresează persoanei cu TSA fără autonomie funcțională și care necesită suport pentru a realiza activitățile uzuale ale vieții de zi cu zi.

Articolul 9

Serviciile sociale pentru abilitarea/reabilitarea persoanei cu TSA, precum și serviciile sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor după regimul de asistare sunt:

a) servicii cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte, centre respiro etc.;

b) servicii fără cazare: centre de zi, servicii de îngrijire la domiciliu, servicii în comunitate, cantine sociale, servicii mobile de acordare a hranei, ambulanța socială, servicii-suport etc. Serviciile-suport pot fi: ajutor pentru realizarea activităților zilnice de bază, informare, îngrijire personală, integrare socială și de participare, locuire, evaluare, servicii de sprijin la locul de muncă (angajare asistată), asigurarea accesului la programe de formare profesională, alte servicii specializate în funcție de nevoile specifice și individuale ale persoanelor cu TSA.

Articolul 10

(1) Persoana cu TSA, încadrată în grad de handicap, are acces gratuit la evaluare și orientare profesională, indiferent de vârstă, tipul și gradul de handicap. SECPAH va realiza evaluarea vocațională și/sau a abilităților profesionale, întocmind un raport care se înaintează CEPAH.

(2) În vederea asigurării evaluării, orientării, formării și reconversiei profesionale a persoanelor cu TSA, autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să organizeze și să dezvolte servicii sociale integrate cu servicii și măsuri specifice de stimulare a ocupării.

(3) Angajarea persoanei cu TSA se poate face: pe piața liberă a muncii, la domiciliu, în forme protejate (loc de muncă protejat, unități protejate autorizate), întreprinderi sociale, întreprinderi sociale de inserție.

Articolul 11

După regimul de acordare, serviciile sociale sunt acordate conform Legii asistenței sociale nr. 292 /2011, cu modificările ulterioare.

Secțiunea a 3-a **Servicii specializate de educație**

Articolul 12

Serviciile educaționale pentru persoanele cu tulburări de spectru autist, denumite în continuare TSA, și cu tulburări de sănătate mintală asociate se organizează sub forma învățământului special, special integrat și incluziv pentru toate nivelurile de învățământ, diferențiat în funcție de tipul și gradul de handicap.

Articolul 13

(1) Învățământul special și special integrat este organizat, de regulă, ca învățământ cu frecvență.

(2) Școlarizarea copiilor/elevilor cu TSA se face:

- a) în grupe/clase/individual în unități de învățământ de masă, de tip incluziv;
- b) în grupe/clase de învățământ special integrate în unități de învățământ de masă;
- c) în grupe/clase din unități de învățământ special;
- d) în centre școlare pentru educație incluzivă.

(3) Durata școlarizării copiilor cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate poate fi mai mare decât cea precizată prin Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și se stabilește, în funcție de gradul și tipul de handicap, prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Articolul 14

(1) Evaluarea copiilor/elevilor cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate se realizează de către serviciile specializate de evaluare și orientare școlară și profesională (SEOSP) din cadrul centrelor județene de resurse și asistență educațională (CJRAE), respectiv Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE), în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Orientarea școlară și profesională a copiilor, elevilor și a tinerilor cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate se face de către Comisia de orientare școlară și profesională (COSP), la propunerea SEOSP din cadrul CJRAE, respectiv CMBRAE.

(3) În certificatul de orientare școlară și profesională vor fi precizate tipul unității de învățământ, de masă sau special, la care va fi înscris copilul/elevul, precum și serviciile educaționale și de abilitare și reabilitare de care acesta beneficiază pe parcursul școlarizării.

(4) Hotărârea COSP este executorie.

Articolul 15

(1) În funcție de evoluția copilului se pot face propuneri de reorientare dinspre unitatea de învățământ special spre o unitate de învățământ de masă și invers.

(2) Propunerea de reorientare se face de către cadrul didactic care a lucrat cu copilul în cauză sau de către părintele copilului/reprezentantul legal, pe baza unui raport scris al echipei multidisciplinare de la nivelul unității de învățământ.

(3) Decizia de reorientare se ia de către comisia de orientare școlară și profesională (COSP), cu acordul familiei/reprezentantul legal.

Articolul 16

(1) Pentru fiecare copil cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate se elaborează un program de intervenție personalizată, parte a planului de servicii personalizate.

(2) Planul de servicii individualizat reprezintă modalitatea de programare și coordonare coerentă a resurselor și serviciilor individualizate pentru copiii/elevii/tinerii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

(3) Programul de intervenție personalizat/individualizat reprezintă un instrument de proiectare și implementare a activităților educațional-terapeutice, utilizat pentru eficientizarea activităților de intervenție și atingerea finalităților prevăzute în planul de servicii personalizat.

(4) Programul de intervenție personalizată este elaborat de echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ.

(5) Indiferent de forma sau nivelul de învățământ pe care îl parcurg copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate, serviciile educaționale și terapeutic-compensatorii individualizate vor fi prevăzute în planul de intervenție personalizată.

Articolul 17

Elevii cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate integrați în învățământul de masă parcurg curriculumul școlii de masă adaptat potențialului de dezvoltare psihindividual al acestora.

Articolul 18

(1) Serviciile de educație timpurie antepreșcolară se asigură prin următoarele unități: creșe, grădinițe, centre de zi, după caz, în conformitate cu prevederile Metodologiei de organizare și funcționare a creșelor și a altor unități de educație timpurie antepreșcolară, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.252/2012.

(2) Grupele de educație timpurie antepreșcolară se constituie pentru copii sub 3 ani și funcționează în regim de zi, în unități de educație timpurie antepreșcolară, cu program normal (5 ore /zi), prelungit (10 ore/zi) sau săptămânal (de luni până vineri).

Articolul 19

Efectivele grupelor de educație timpurie antepreșcolară organizate în cadrul unităților de învățământ special sunt de 2-4 copii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 20

Efectivul grupei de educație timpurie antepreșcolară integratoare este redus față de media efectivelor obișnuite, de regulă, cu câte 2-3 copii pentru fiecare copil cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 21

Încadrarea personalului didactic se face în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1 /2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Metodologiei-cadru de mobilitate a personalului didactic din învățământul preuniversitar, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Articolul 22

(1) Învățământul preșcolar se organizează pentru copii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani, în grădinițe sau în secții organizate în alte unități de învățământ preuniversitar.

(2) În învățământul special, parcurgerea învățământului preșcolar poate fi prelungită până la vârsta de 8 ani, pe baza evaluării și recomandării SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE.

(3) Grupele de învățământ preșcolar funcționează în regim de zi și cu următoarele tipuri de program: program normal (5 ore/zi), program prelungit (10 ore/zi) și program săptămânal (de luni până vineri).

Articolul 23

Efectivele grupelor de învățământ preșcolar organizate în cadrul unităților de învățământ special sunt de 2-4 copii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 24

Efectivul grupei de preșcolari integratoare este redus față de media efectivelor obișnuite, de regulă, cu câte 2-3 copii pentru fiecare copil cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 25

Încadrarea personalului didactic în învățământul preșcolar se face în conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Metodologiei-cadru de mobilitate a personalului didactic din învățământul preuniversitar, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Articolul 26

Fiecare copil/elev cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate, integrat în învățământul de masă, începând cu nivelul preșcolar, va beneficia de servicii de asistență psihopedagogică asigurate prin profesorul itinerant și de sprijin, consilierul școlar, logoped, după caz, pe baza certificatului de orientare școlară și profesională eliberat conform prevederilor legale în vigoare.

Articolul 27

(1) Toți copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate care au împlinit 6 ani au dreptul de a fi înscriși în clasa pregătitoare.

(2) În clasa pregătitoare din învățământul special sunt înscriși copii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate care împlinesc vârsta de 8 ani până la data începerii anului școlar.

(3) La solicitarea scrisă a părinților/tutorilor legal instituți pot fi înscriși în clasa pregătitoare copii cu tulburări de spectru autist și/sau cu tulburări de sănătate mintală asociate, cu vârste cuprinse între 6 și 8 ani la data începerii anului școlar, conform recomandării SEOSP și a hotărârii COSP.

(4) Înscrierea se face în conformitate cu Metodologia de înscriere a copiilor în învățământul primar, în vigoare.

(5) La solicitarea părintelui/reprezentantului legal și în urma evaluării și orientării școlare, copilul cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate severe, grave sau profunde, poate fi înscris la cea mai apropiată unitate de învățământ special.

Articolul 28

(1) La înscrierea în ciclul școlar gimnazial, respectiv până la începerea cursurilor anului școlar, părintele/reprezentantul legal al copilului/elevului cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate este obligat să se adreseze CJRAE/CMBRAE în vederea reevaluării la

final de ciclu școlar și a eliberării unui nou certificat de orientare școlară și profesională în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Reevaluarea la final de ciclu școlar se realizează în interesul superior al copilului, pentru stabilirea nivelului de cunoștințe, a gradului de asimilare și corelare a acestora cu posibilitățile și nivelul intelectual al acestuia, a nivelului de adaptare la mediul școlar și social, a identificării problemelor și cerințelor educaționale speciale, în vederea stabilirii tipului de servicii oferite copilului /elevului cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 29

(1) După finalizarea ciclului gimnazial, copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate pot continua studiile în învățământul liceal sau în învățământul profesional, în unități de învățământ de masă sau unități de învățământ special, în urma evaluării și recomandării SEOSP și pe baza hotărârii COSP.

(2) Continuarea studiilor în învățământul liceal sau în învățământul profesional este asigurată pe baza unui proces de consiliere și de orientare școlară și profesională realizat de echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ, împreună cu specialiștii din cadrul CJRAE /CMBRAE și cu alți specialiști implicați în procesul educațional și terapeutic pe care îl parcurge elevul.

(3) Admiterea în învățământul liceal sau în învățământul profesional se face în conformitate cu prevederile metodologiei elaborate anual de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Articolul 30

În vederea integrării în viața activă a tinerilor cu cerințe educaționale speciale, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, organizează ateliere protejate.

Articolul 31

(1) Absolvenților stagiilor de practică, ai învățământului profesional și ai învățământului liceal, care susțin și promovează examenul de certificare a calificării, li se eliberează certificatul de calificare corespunzător nivelului stabilit prin cadrul național al calificărilor.

(2) Absolvenții învățământului liceal și profesional au dreptul la continuarea studiilor, în conformitate cu prevederile legale.

Articolul 32

Echipa multidisciplinară se organizează la nivelul fiecărei unități de învățământ în care sunt școlarizați copii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate, în vederea coordonării intervențiilor în direcția realizării obiectivelor propuse.

Articolul 33

(1) Echipa multidisciplinară este constituită din totalitatea cadrelor didactice care lucrează cu copilul, în funcție de tipul acesteia.

(2) La nivelul unității de învățământ special, echipa multidisciplinară este formată din totalitatea cadrelor didactice care interacționează cu elevul (profesorul de psihopedagogie specială, profesorul psihopedagog, profesorul psihodiagnostician, profesorul-educator, alte cadre didactice), asistentul social și medicul sau asistentul medical de la cabinetul medical școlar, după caz.

(3) La nivelul unității de învățământ de masă, echipa multidisciplinară este formată din profesorul itinerant și de sprijin, profesorul consilier de la cabinetul de asistență psihopedagogică arondat, profesorul logoped de la cabinetul logopedic interșcolar arondat, educatoarea/învățătorul/dirigintele și cadrele didactice de la clasa în care este înscris elevul și medicul sau asistentul medical de la cabinetul medical școlar, după caz.

Articolul 34

(1) Fiecare echipă multidisciplinară are un coordonator care are rol de facilitator al comunicării între membrii echipei și de colaborator direct cu managerul de caz.

(2) În învățământul special, planul de intervenție personalizată va fi realizat de echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ, sub coordonarea profesorului de psihopedagogie specială de la clasă.

(3) Pentru copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate integrați în învățământul de masă, programul de intervenție personalizată va fi realizat de echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ sub coordonarea profesorului itinerant și de sprijin desemnat.

Articolul 35

(1) Echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ se întrunește lunar sau de câte ori este nevoie, în afara orelor de curs/activitate didactică sau terapeutică, și realizează evaluări intermediare ale evoluției elevului pe parcursul aplicării planului de intervenție personalizată.

(2) Părintele/Reprezentantul legal al copilului și alte persoane implicate în realizarea planului de servicii de abilitare și reabilitare au dreptul să participe la întâlnirile periodice la solicitarea scrisă a acestora sau a echipei multidisciplinare, după caz.

(3) La finalul perioadei pentru care a fost stabilit programul de intervenție personalizată, echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ realizează evaluarea finală a aplicării acestuia și stabilește prioritățile, obiectivele, activitățile și termenele noului plan de intervenție personalizată.

Articolul 36

(1) Lunar și la finalul perioadei de aplicare a programului de intervenție personalizată, profesorul de psihopedagogie specială de la clasă sau profesorul itinerant și de sprijin, după caz, în calitate de coordonator al echipei multidisciplinare de la nivelul unității de învățământ, realizează un raport sintetic scris asupra stadiului și rezultatelor aplicării programului de intervenție personalizată care va fi prezentat comisiei interne de evaluare continuă și părinților/reprezentantului legal.

(2) Raportul scris final va conține și recomandări privind continuarea demersului didactic educațional și terapeutic-compensatoriu care vor fi incluse în noul program de intervenție personalizată.

(3) Un exemplar al raportului scris final va fi transmis părinților/reprezentantului legal, serviciului de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE și managerului de caz.

Articolul 37

Programul de intervenție personalizată și rapoartele scrise finale, cuprinzând și fișele de progres, precum și rezultatele evaluărilor, fac parte din portofoliul educațional al copilului/elevului, document oficial care îl însoțește pe acesta pe parcursul întregului traseu educațional.

Articolul 38

Echipa multidisciplinară de la nivelul unității de învățământ și psihologul atestat în domeniul evaluării și intervenției psihologice pentru persoanele diagnosticate cu TSA se vor informa reciproc cu privire la evoluția copilului și vor identifica împreună soluții de depășire a obstacolelor/barierelor întâlnite pe parcursul aplicării programului de intervenție personalizată.

Articolul 39

Întreaga strategie didactică trebuie să se bazeze pe principiile învățării diferențiate și individualizate.

Articolul 40

(1) Activitatea didactică, educativă sau terapeutic-compensatorie este flexibilă și adaptată nevoilor de dezvoltare ale fiecărui copil, potențialului acestuia și se desfășoară pe baza programului de intervenție personalizată, parte integrantă a planului de servicii elaborat de echipa multidisciplinară.

(2) Planificarea activității este realizată de către fiecare cadru didactic, ținând cont de specificul unității de învățământ și al grupe/clasei, precum și de particularitățile fiecărui copil.

Articolul 41

Activitatea cadrelor didactice se desfășoară în parteneriat, în spațiul destinat activităților educative sau individual, în cabinete special amenajate.

Articolul 42

Ponderea fiecărui tip de activitate va fi stabilită, de la caz la caz, conform obiectivelor din programul de intervenție personalizată.

Articolul 43

Cadrele didactice de la grupele/clasele din învățământul special și special integrat desfășoară activități de informare și consiliere a părinților/reprezentantului legal în conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Articolul 44

Activitățile didactice educative sau terapeutic-compensatorii din cadrul unităților care oferă servicii educaționale pentru copii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate se pot realiza în parteneriat cu părintele/reprezentantul legal al copilului, cu acordul cadrelor didactice și al părintelui/reprezentantului legal.

Articolul 45

Disciplinele de învățământ și numărul de ore de educație specială și de terapie specifică și de compensare de la fiecare clasă din învățământul special se stabilesc prin planul-cadru de învățământ, aprobat prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Articolul 46

(1) Copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate încadrați în grad de handicap grav au dreptul, conform legii, la asistent personal.

(2) Asistentul personal poate participa la activitățile din cadrul programului educativ sau terapeutic /compensatoriu, la solicitarea părinților sau a cadrelor didactice de la grupă/clasă, conform unui grafic stabilit împreună cu conducerea unităților de învățământ.

(3) Participarea asistenților personali este reglementată prin regulamentul intern al unității în care se desfășoară activitățile cu copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Articolul 47

(1) Copiii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate integrați în unități de învățământ de masă, indiferent de nivelul de învățământ pe care îl parcurg, participă gratuit la programe suplimentare de terapie specifică și de compensare, desfășurate în afara activităților de la grupă sau a orelor de curs, organizate în centre de resurse sau în unități de învățământ special sau centre școlare pentru educație incluzivă.

(2) Participarea la programe suplimentare de terapie specifică și de compensare se face la cererea părinților/reprezentantului legal și în baza certificatului de orientare școlară și profesională eliberat de COSP.

(3) Activitățile din cadrul programului suplimentar de terapie specifică și de compensare constau în stimulare cognitivă, educație senzorială, motorie și psihomotorie, terapie ocupațională etc.

(4) Tipul de activități și ponderea acestora în programul suplimentar se stabilesc în funcție de obiectivele stabilite prin planul de intervenție personalizată.

(5) Programele suplimentare de terapie specifică și de compensare sunt prevăzute în planurile-cadru ale învățământului special. Activitățile se desfășoară cu 4-6 copii cu o frecvență de 2 activități /săptămână, pentru fiecare tip de activitate specifică și de compensare menționate în certificatul eliberat de COSP.

Articolul 48

Fiecare copil/elev cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate integrat în unități de învățământ de masă va fi inclus în programe de stimulare și dezvoltare a limbajului /comunicării desfășurate în cadrul cabinetelor logopedice interșcolare de către profesori logopezi, participând la cel puțin 2 activități săptămânal, individual sau în grup de maximum 2 elevi cu diagnostice și niveluri de dezvoltare asemănătoare.

Articolul 49

Planificarea și derularea tuturor programelor educaționale și terapeutice la care participă copiii/elevii cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate se realizează în parteneriat cu părinții/reprezentantul legal.

Articolul 50

În învățământul preuniversitar, în funcție de gravitatea diagnosticului, la recomandarea SEOSP din cadrul CJRAE/CMBRAE și în baza certificatului de orientare școlară și profesională emis de COSP, părintele/reprezentantul legal poate participa sau poate desemna o persoană să participe la activitățile educative și terapeutic-compensatorii desfășurate cu copiii lor, la cererea cadrelor didactice sau la propunerea părintelui/reprezentantului legal.

Articolul 51

(1) Unitatea de învățământ la care este înscris elevul are obligația de a propune și desfășura programe de consiliere și informare a părinților pe teme privind tulburările de spectru autist și de a oferi sprijin și soluții pentru rezolvarea tuturor situațiilor generate de starea de dizabilitate.

(2) Evaluarea copiilor cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate se face prin raportare la obiectivele stabilite în planul de intervenție personalizată și la progresul copilului pe parcursul procesului său unic de dezvoltare și învățare.

Articolul 52

Elevii cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate pot susține evaluările și examenele naționale în conformitate cu prevederile legislației în vigoare: Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, Regulamentul învățământului special și special integrat, metodologiile de organizare și desfășurare a evaluărilor și examenelor naționale.

Secțiunea a 4-a

Managementul de caz pentru servicii integrate

Articolul 53

(1) Managementul de caz este metoda complexă prin care sunt elaborate în mod personalizat obiectivele de dezvoltare, de abilitare și reabilitare ale persoanei cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate și modul de implementare a acestora prin activități subsecvente și monitorizarea acestora. Această metodă este utilizată de către managerul de caz desemnat conform legislației în vigoare.

(2) Managerul de caz este persoana desemnată în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului și ale art. 5 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Implementarea managementului de caz se asigură prin serviciile specializate de sănătate, sociale și de educație, integrarea informațiilor și recomandărilor specialiștilor din cele trei sisteme și se urmărește crearea unui traseu procedural cât mai accesibil persoanei cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate și familiei/reprezentantului legal al acesteia, precum și abilitarea și reabilitarea acesteia.

(4) Pentru atingerea obiectivelor stabilite în planul de abilitare/reabilitare a persoanei cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate și în funcție de resursele existente în comunitate sunt accesate și alte servicii specializate precum: terapie ocupațională, integrare profesională, integrare în locuințe sociale, ateliere protejate, alte tipuri de servicii cu scopul menținerii, refacerii și dezvoltării capacităților individuale a persoanelor cu TSA și tulburări de sănătate mintală asociate.

Capitolul III

Personalul implicat în acordarea serviciilor specializate integrate de sănătate, educație și sociale

Articolul 54

Personalul specializat din serviciile de sănătate publice sau private este format din:

- a) medicul de familie;
- b) medicul specialist de psihiatrie/psihiatrie pediatrică;
- b¹) medicul stomatolog;
- c) psihologul atestat în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică și psihoterapie, respectiv în specialitatea psihopedagogie specială - logoped;
- d) psiholog/alt profesionist atestat în tehnici specifice copiilor cu TSA;
- e) psiholog/alt profesionist atestat în terapie cognitiv-comportamentală;
- f) psiholog/alt profesionist atestat în consiliere și/sau terapie de familie;
- g) psihopedagog/alt profesionist specializat în tehnici de comunicare specifice copiilor cu TSA;
- h) kinetoterapeut/fiziokinetoterapeut/profesor de cultură fizică medicală;
- i) asistent social;
- j) terapeut ocupațional;
- k) asistent medical/asistent medical comunitar;
- l) alți profesioniști cu atribuții în domeniul intervenției specializate în TSA.

Articolul 55

Personalul specializat din sistemul social este format din asistenții sociali, persoanele cu atribuții de asistență socială și alte categorii de personal specializat angajate în Serviciul protecție și asistență socială, DGASPC, furnizori privați de servicii sociale licențiate, conform legislației în vigoare.

Articolul 56

Personalul specializat din sistemul educațional este format din cadrele didactice angajate în unitățile de învățământ publice sau private, conform legislației în vigoare.

Articolul 57

Atestarea profesională a psihologilor, precum și furnizarea serviciilor psihologice se realizează potrivit dispozițiilor Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare.

Articolul 58

(1) Standardele profesionale specifice de formare în psihoterapii specifice aplicabile persoanei cu tulburări de spectru autist și cu tulburări mintale asociate se aprobă de către Colegiul Psihologilor din România, în condițiile legislației în vigoare.

(2) Intervenția psihoterapeutică specifică pentru persoanele diagnosticate cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate este psihoterapia cognitiv-comportamentală, care însă nu exclude aplicarea altor metode de psihoterapie bazate pe dovezi științifice, care vizează tratamentul, recuperarea și ameliorarea calității vieții și integrării sociale.

(3) Formarea profesională complementară și continuă a profesioniștilor atestați în psihoterapii specifice aplicabile persoanei cu TSA se realizează în condițiile stabilite de Colegiul Psihologilor din România, conform legislației în vigoare.

(4) Furnizorii de formare profesională care organizează cursuri de formare profesională continuă pentru profesioniștii care urmează să realizeze intervenții pentru persoanele cu tulburări de spectru autist și cu tulburări mintale asociate sunt avizați și înregistrați de către Colegiul Psihologilor din România, potrivit normelor specifice.

Capitolul IV

Finanțarea serviciilor de sănătate medicale și a celor conexe actului medical

Articolul 59

Fiecare persoană diagnosticată cu TSA cu sau fără tulburări de sănătate mintală asociate poate beneficia de servicii de sănătate medicale și conexe actului medical, în condițiile Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și ale normelor sale de aplicare, respectiv ale Hotărârii Guvernului pentru aprobarea programelor naționale de sănătate și Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative.

Articolul 60

Serviciile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. f) pct. 1 și 2 sunt asigurate din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, în condițiile Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, respectiv ale Hotărârii Guvernului pentru aprobarea programelor naționale de sănătate și Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative, în limita fondurilor aprobate prin legea bugetului de stat.

Capitolul V

Finanțarea serviciilor educaționale

Articolul 61

(1) Serviciile educaționale se finanțează din bugetul de venituri și cheltuieli care se întocmește anual, de către fiecare unitate de învățământ preuniversitar, conform normelor metodologice de finanțare a învățământului preuniversitar, elaborate de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, aprobat conform legii.

(2) Excedentele anuale rezultate din execuția bugetului de venituri și cheltuieli ale activităților finanțate integral din venituri proprii se reportează în anul următor și se folosesc cu aceeași destinație sau, cu aprobarea consiliului de administrație, se utilizează pentru finanțarea altor cheltuieli ale unității de învățământ.

(3) Finanțarea unităților de învățământ special, a claselor de învățământ special, a elevilor din învățământul special, a liceelor speciale și a CJRAE/CMBRAE se asigură din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat prin bugetele locale ale consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București, indiferent de locul de domiciliu al copiilor, prin contract managerial.

Capitolul VI

Finanțarea serviciilor sociale

Articolul 62

Finanțarea serviciilor sociale se efectuează în condițiile Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Articolul 63

Persoanele diagnosticate precoce cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate au acces la serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 64

Membrii echipei multidisciplinare specializate, familia și cadrele didactice vor contribui la adaptarea copilului la grădiniță, școală sau alt mediu cu impact asupra dezvoltării pentru persoanele cu tulburări de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintale asociate.

Articolul 65

Organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități în beneficiul persoanelor diagnosticate cu tulburare de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate pot încheia parteneriate sau protocoale de colaborare cu instituții centrale sau ale administrației publice locale în vederea dezvoltării unor servicii în sprijinul persoanelor diagnosticate cu tulburare de spectru autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate.

Anexa nr. 1 la normele metodologice

CHESTIONAR

Întrebări adresate părintelui	Da	Nu	Uneori
Copilul dumneavoastră vă privește în ochi când vorbiți cu el?	0	2	1
V-ați gândit că nu aude normal?	2	0	1
Copilul dumneavoastră este dificil la mâncare?/Pare lipsit de apetit?	2	0	1
Întinde mâinile să fie luat în brațe?	0	2	1
Se opune când este luat în brațe de dumneavoastră?	2	0	1
Participă la jocul "cucu-bau"?	0	2	1
Zâmbește când dumneavoastră îi zâmbiți? - întrebare înlocuită la 24 de luni cu întrebarea: Folosește cuvântul "mama" când vă strigă?	0	2	1
Poate să stea singur în pătuț când este treaz?	2	0	1
Reacționează întotdeauna când este strigat pe nume?/Întoarce capul când este strigat?	0	2	1
Observațiile medicului de familie			
Evită privirea directă/Nu susține contactul vizual.	1	0	-
Evidentă lipsă de interes pentru persoane	1	0	-
După 24 de luni: Stereotipii motorii (flutură mâinile, topăie, merge pe vârfuri, se învâрте în jurul propriei axe, posturi inadecvate etc.)	1	0	-

Scorare

Scor	0-6	Risc minim	Reevaluare peste 3 luni
	7-9	Risc mediu	Reevaluare peste 3 luni
	10-18	Risc sever	Trimitere către medicul specialist psihiatrie pediatrică/neuropsihiatrie pediatrică

Anexa nr. 2 la normele metodologice

Model cerere părinte/reprezentant legal de eliberare a certificatului medical tip A5

Cerere de eliberare a certificatului medical tip A5

Subsemnatul/Subsemnata, tatăl/mama copilului, născut(ă) la data de, cu domiciliul în, menționez că fiul/fiica meu/mea a fost/este internat(ă) în secția/clinica
Vă rog să-mi aprobați eliberarea unui certificat medical tip A5, fiindu-mi necesar la

Data	Semnătura
.....	

Domnului/Doamnei Director medical al Spitalului

Anexa nr. 3
la normele metodologice

Antet unitate sanitară

Certificat medical tip A5
nr. /ziua luna anul

În baza referatului domnului/doamnei dr., medic specialist/primar psihiatrie pediatrică, se certifică faptul că pacientul/pacienta, născut(ă) la data de, domiciliat(ă) în, județul, str. nr., bl., sc., ap., a fost internat(ă)/evaluat(ă) în perioada/periodele în secția/clinica cu diagnosticul
S-a eliberat spre a-i servi la

Director medical,
.....
(numele și prenumele, semnătura, ștampila)

Registrator medical,
.....
(numele și prenumele, semnătura)

Articolul 10

Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2011.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor [art. 75](#) și ale [art. 76 alin. \(2\) din Constituția României, republicată](#).

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI

MIRCEA-DAN GEOANĂ

București, 12 iulie 2010.

Nr. 151.
